

PRECIZĂRI METODOLOGICE

1. Colectarea datelor se realizează prin rapoarte statistice completate prin auto-înregistrare, de către personalul din compartimentele de specialitate ale caselor de pensii. Rapoartele statistice sunt completate de Casa Națională de Pensii Publice (pentru pensionarii de asigurări sociale de stat și pensionarii proveniți din fostul sistem de asigurări pentru agricultori), Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul Român de Informații, Ministerul Culturii și Casa de Asigurări a Avocaților.

2. Numărul mediu total al pensionarilor cuprinde totalitatea pensionarilor din România indiferent de sistemul de pensii, respectiv sistemul public de pensii (inclusiv ajutor social - tip pensie, IOVR - invalizi, veterani și văduve de război) și sistemele neintegrate sistemului public de pensii (pensionarii de asigurări sociale din evidența Casei de Asigurări a Avocaților, sistemele proprii de asigurări sociale ale cultelor recunoscute de lege). Se determină prin însumarea numărului de pensionari existenți în plată în fiecare lună, raportat la numărul de luni din perioada de referință.

- **Numărul mediu al pensionarilor din sistemul asigurărilor sociale** cuprinde:
 - pensionarii de asigurări sociale de stat;
 - pensionarii proveniți din fostul sistem de asigurări pentru agricultori;
 - pensionarii de asigurări sociale din cadrul Ministerului Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Interne și Serviciului Român de Informații;
 - pensionarii de asigurări sociale din evidența Secretariatului de Stat pentru Culte ;
 - pensionarii de asigurări sociale din evidența Casei de Asigurări a Avocaților.
- **Pensia medie lunară** se determină luând în calcul sumele pentru pensiile tuturor categoriilor de pensionari – de asigurări sociale, invaliditate, urmaș, etc.- plătite de casele de pensii mai sus menționate și se calculează prin raportarea sumelor cuvenite (conform deciziilor) pensionarilor existenți în plată în trimestrul/anul de referință la numărul mediu lunar al acestora împărțit cu 3 (luni) respectiv 12 (luni).
- **Pe categorii, pensiile se clasifică astfel:**
 - pensie pentru limită de vârstă,
 - pensie anticipată,
 - pensie anticipată parțială,
 - pensie de invaliditate,
 - pensie de urmaș,
 - ajutor social tip pensie,
 - pensii IOVR.
- **Pensia pentru limită de vârstă** se cuvine persoanelor care îndeplinesc, cumulativ, la data pensionării, condițiile privind vârsta standard de pensionare și stagiul minim de cotizare sau în specialitate, după caz, prevăzute de Legea nr. 263/2010.
- **Pensia anticipată** se cuvine, cu cel mult 5 ani înaintea împlinirii vârstei standard de pensionare, persoanelor care au realizat un stagiul de cotizare cu cel puțin 8 ani mai mare decât stagiul complet de cotizare prevăzut de Legea nr. 263/2010.
- **Pensia anticipată parțială** se cuvine, cu cel mult 5 ani înaintea împlinirii vârstei standard de pensionare, persoanelor care au realizat stagiul complet de cotizare, precum și celor care au depășit stagiul complet de cotizare cu până la 8 ani.
- **Pensia de invaliditate** se cuvine persoanelor care și-au pierdut total sau cel puțin jumătate din capacitatea de muncă, din cauza unor afecțiuni specificate de legislația în vigoare.
- **Pensia de urmaș** se cuvine copiilor și soțului supraviețuitor, dacă susținătorul decedat era pensionar sau îndeplinea condițiile pentru obținerea unei pensii.

Copiii au dreptul la pensie de urmaș:

- a) până la vârsta de 16 ani;
 - b) dacă își continuă studiile într-o formă de învățământ organizată potrivit legii, până la terminarea acestora, fără a depăși vârsta de 26 de ani;
 - c) pe toată durata invalidității de orice grad, dacă aceasta s-a ivit în perioada în care se aflau în una dintre situațiile prevăzute la lit. a) sau b) din Legea nr.263/2010.
- **Pensiile IOVR** se acordă invalizilor și accidentaților de război, urmașilor celor morți sau dispăruți în război, precum și urmașilor foștilor pensionari invalizi și accidentati de război și se stabilesc potrivit prevederilor Legii nr. 49/1999 privind pensiile IOVR.
 - **Ajutorul social tip pensie** se plătește în conformitate cu legislația în vigoare din fondul de asigurări sociale de stat.
 - **Pensia** reprezintă dreptul bănesc stabilit prin decizia de pensie; **pensia medie nominală netă** pentru calculul pensiei reale se stabilește prin deducerea impozitului din sumele cuvenite drept pensii și a contribuției de asigurări sociale de sănătate. Conform OUG 130/2021 privind unele măsuri fiscal-bugetare, contribuția pentru asigurările de sănătate se va încasa numai pentru persoanele care au pensii ce depășesc 4000 lei. Impozitul pe venitul din pensii se va stabili prin deducerea din venitul din pensie a sumei neimpozabile lunare de 2000 de lei și, după caz, a contribuției de asigurări sociale de sănătate datorată.
 - **Nu se mai rețin** contribuții de asigurări sociale de sănătate pentru veniturile din pensii, pentru partea care depășește suma lunară de 4000 lei, prin Decizia CCR 650/2022, publicată în Monitorul Oficial din 28 decembrie 2022.
 - **Restituirea unor contribuții de asigurări sociale** de sănătate pentru perioada 1 ianuarie 2022 - 27 decembrie 2022 inclusiv conform OUG nr.4/2023 pentru veniturile din pensii, pentru partea care depășește suma lunară de 4000 lei.
 - **Numărul pensionarilor beneficiari de indemnizație socială pentru pensionari** (pensie socială minim garantată) reprezintă numărul pensionarilor din sistemul de pensii pentru care nivelul cuantumului pensiei cuvenit sau în plată se situează sub nivelul indemnizației sociale conform OUG nr.6/2009. OUG nr.168/2022 stabilește nivelul indemnizației sociale pentru pensionari la 1125 lei începând cu 1 ianuarie 2023. Conform art.7 din Legea nr.118/2010 "...în cuprinsul actelor normative în vigoare, sintagma pensie socială minim garantată se înlocuiește cu sintagma indemnizație socială pentru pensionari", iar începând cu 1 martie 2017, OUG nr.6/18.02.2009 a fost actualizată, cu instituirea indemnizației sociale și în sistemul militar.
 - **Emiterea unor vouchere sociale în valoare de 250 de lei**, prin pachetul "Sprijin pentru România", pentru pensionarii din sistemul public de pensii, pensionarii aflați în evidența caselor de pensii sectoriale și beneficiarii de drepturi prevăzute de legi cu caracter special, plătite de casele teritoriale de pensii / casele de pensii sectoriale, ale căror venituri nete lunare sunt mai mici sau egale cu 1500 lei. Voucherele sociale vor fi acordate o dată la două luni.
 - **Ajutor financiar** pensionarilor sistemului public de pensii, pensionarilor din sistemul pensiilor militare de stat și beneficiarilor de drepturi prevăzute de legi cu caracter special plătite de casele teritoriale de pensii/casele de pensii sectoriale ale căror venituri lunare sunt mai mici sau egale cu 3.000 lei conform OUG 168/2022.
 - **Pensia reală** exprimă contravaloarea mărfurilor și serviciilor care pot fi cumpărate, respectiv utilizate, cu pensia medie nominală netă într-o anumită perioadă de timp, comparativ cu altă perioadă, având în vedere evoluția prețurilor de consum și a tarifelor serviciilor. Indicatorul se determină luând în calcul sumele corespunzătoare pentru pensiile plătite pensionarilor de asigurări sociale de stat, pensionarilor MAPN, MAI, SRI.
 - **Indicele pensiei reale** se calculează ca raport între indicele pensiei nominale (pentru calculul pensiei reale) și indicele prețurilor de consum.